

MERCATOR-MEDNARODNA TRGOVINA

Tudi gobe prinašajo dolarje

Izvoziti za 12 milijonov dolarjev sadja, zelenjave in gozdnih sadežev ni kar tako, če vemo, da je v Jugoslaviji nič koliko izvoznikov, ki si vsi prizadevajo prodati svoje blago na istih tržiščih, večkrat celo istemu kupcu. Tako si z nepotrebno konkurenco ne samo zmanjšujemo ceno, ampak si celo zapravljamo ugled v tujini. V hudi konkurenci, ki vlada na trgu Zahodne Evrope, ima Mercator Mednarodna trgovina še vedno trden položaj, kar ji pomaga, da ustvarja tak letni izvoz kot ga načrtuje. Sloves in ugled si je pridobila s solidnim delom in kvaliteto izvoznega blaga, saj reklamacij skorajda ne poznajo.

«Skoraj tretjino izvoza ustvarimo v Italiji, kamor izvažamo gozdne sadeže ter sadje, zlasti višnje, hruške in jabolka. Razen v Italijo pa izvažamo še v ZRN, Nizozemsko, Francijo in ZDA,» nam je povedal Alojz Leskovšek, direktor sektorja Izvoz Mercator Mednarodna trgovina. Vzrok, da med 500 do 600 tonami gozdnih sadežev in 10.000 tonami sadja ter vrtnin praktično nima nekvalitetnega in pokvarjenega blaga, je predvsem v dobri organizaciji pri odkupu in pripravi blaga. Še največ reklamacij je zaradi slabe embalaže, na kar pa izvoznik žal težko vpliva.

Četudi je v zbiranju in izvozu gozdnih sadežev še nekaj rezerv, pa menijo strokovnjaki Mercatorja, da je zelo pomembno tudi sovlaganje v nasade višenj, malin, robid, bezga, jabolk in hrušk, ki so v drugih republikah, zlasti v Bosni in Hercegovini ter Srbiji. Tako si Mercator zagotavlja poleg zadostnih količin tudi stalne dobave, da lahko bolje planira izvoz. Trenutno imajo okoli 200 hektarov višenj, 100 hektarov črnega ribeza, 20 hektarov robid, 50 hektarov malin. Brez teh plantaž bi danes kaj težko uspevali na svetovnem tržišču. Vrednost sovlaganj v te znaša že blizu 400 milijonov dinarjev.

Zanimivo je, da se v mnogih predelih Jugoslavije (odkupnih centrov Mercator nima le v Črni gori) posamezniki in DO radi odločajo za prodajo svojih pridelkov iz gozdnih sadežev, kar pomeni, da imajo pri Mercatorju dobre poslovne partnerje, predvsem pa redne plačnike.

Človek bi ob vsem tem pomislil, da Mercator z izvozom sadja in zelenjave ter zlasti gozdnih sadežev, ogromno zasluži. Transportni stroški so 8 do 12 odstotkov višji kot v tujini. Pa tudi embalaža je mnogo dražja. Poseben pro-

blem pa povzroča pomanjkanje deviznih sredstev na domačem trgu, kar povzroča izvozne apetite tudi DO, ki za izvoz določenih vrst blaga niso specializirane. Tako s preveliko vneto kupujejo različno blago in nepotrebno višajo odkupne cene.

Da bi bila zmeda z izvozom in dohodkom, ki ga z njim ustvarimo, še večja, lahko vsak izdelek izvozimo na več načinov, pri čemer je vsakič drugačna računica. Zato ima DO pri enakem poslu, pač glede na način izvoza, lahko dobiček ali pa celo izgubo. Tudi stimulacije, katerih plačilo običajno zamuja, za naše izvoznike niso spodbudne, saj cene na tujih trgih iz leta v leto padajo in vse težje je najti ustreznega kupca. Vsemu temu moramo dodati še visoke obresti za obratna sredstva, ki jih mora sektor izvoza plačevati za zaloge sezonskega blaga, ki ga izvažajo ne le v sezoni, ampak skoraj celo leto (zmrznjeno, suho itd.).

Kljub vsemu temu pa si v Mercator Mednarodni trgovini – tozd Slovenija Sadje ZT, sektor izvoz prizadevajo za povečanje izvoza, ker se zavedajo, da je najdražji tisti dolar, ki nam uide iz rok in ki ga torej nimajo, čeprav ga še kako potrebujejo.

A. TIHEC

Pred zasedanjem delavskega sveta sozda Astra 8. maja je predsednica zbora združenega dela občinske skupščine Draga Žagar predala Francu Lipoldu, podpredsedniku KPO sozda Astra, red dela s srebrnim vencem. Franc Lipold je v preteklem mandatu veliko prispeval k združevanju proizvodnje v sestavljeno organizacijo. Povedal je, da bodo v kratkem sprejeli v sozd še dve delovni organizaciji. Astra združuje že 12 delovnih organizacij, pretežno iz proizvodnje.

Foto: B. P.

SOZD ASTRA

Vse več proizvodnje

Komunisti sozda Astra so na problemski konferenci pretrčali vrsto vprašanj o delu, razvoju, planu, obveščenosti in odnosih znotraj sestavljene organizacije. Astra postaja vse bolj proizvodni sozd in manj trgovinski. Z vključevanjem proizvodnje pa se jačajo blagovni tokovi v obeh smereh. Blagovni tokovi so bili lani med članicami v odstotkih celo večji kot je bila stopnja rasti prihodka sozda navzven. Na teh relacijah pa prihaja včasih tudi do problemov predvsem zaradi plačevanja, kajti problem nelikvidnosti je vedno bolj pereč. Članice sozda se zavedajo, da krizna situacija zahteva pripravljenost in delovanje v smeri uresničevanja postavljenih ciljev. Zato so sprejeli tudi stabilizacijski program po vseh DO za letošnje leto.

Jasno so povedali, da ostaja izvoz še vedno imperativ in da bo potreben prihodek in seve-

da dohodek stalno povečevati. O delegatskem sistemu pa so bili mnenja, da je potrebno najti motivacijo in z delegati boljše in učinkovitejše sodelovati.

Kadri so pomemben element razvoja vsake DO in sozda celoti, zato bodo kadrom še nadalje posvečali vso pozornost in stalno povečevali število štipendij za deficitarne poklice v proizvodnji in zaposlovali pripravnike na delovna mesta, ki zahtevajo višjo ali visoko izobrazbo. Večje probleme s kadri ima trenutno Steklarna v Hrpeljah in Tovarna organskih kislin v Ilirski Bistrici.

Obveščanje v sozdu bodo izboljševali predvsem preko časopisa sozda za katerega so se dogovorili, da ga bo poslej prejemal vsak delavec, ker so ugotovili, da obveščena še ni dobra. Predvsem gre za obveščena o problemih in obveščena za odločanje. B. P.

V. P.

20 LET MAGOSA

Uspešno povezuje drobno gospodarstvo

Poslovna skupnost Magos, ki ima sedež za Bežigradom, torišče dela pa praktično po vsej Sloveniji, je pred kratkim praznovala 20-letnico obstoja. Danes povezuje Magos 125 članic z vseh področij drobnega gospodarstva (predvsem iz kovinarske stroke, zaključnih del v gradbeništvu, storitvenih dejavnosti ter oblačilne stroke). Za vse članice, med katerimi je tudi veliko tozdov večjih delovnih organizacij ali celo sozdov (Lesnina, Mercator, IMP, Imko), ter preko 20 obrtnih zadrug, opravlja Magos vrsto opravil – od oskrbe reprodukcijskih materialov, prodaje doma in na tujem, zastopanja na sejmih, organiziranja kooperantskih poslov do strokovnih in administrativnih opravil (varstvo pri delu, pravna pomoč in finančno računovodska opravila). Interes članic za povezovanje v Magos je, kot nam je povedala direktorica skupnosti Anica Čam-

pa, čisto posloven, zato tudi vse Magosove službe delujejo po načelu svobodne menjave dela.

Lani so v Magosu na notranjem trgu ustvarili 933 milijonov dinarjev prihodka, na zunanjem trgu pa je njihov skupni promet znašal 257 milijonov dinarjev. Izvoz in kooperacijo povečujejo tudi v letošnjem letu. Za boljše uspehe na tem področju pa se nameravajo v prihodnje vključiti v oblikovanje posebnega informacijskega sistema za potrebe drobnega gospodarstva ter razširiti svojo dejavnost še na zaključna dela v gradbeništvu, saj prav na tem področju deluje veliko Magosovih članic. Letos nameravajo članice ustanoviti za svoje potrebe tudi posebno finančno službo, nekakšno interno banko. Uspehe pa si obetajo tudi od svojega članstva v Svetovnem trgovinskem centru s sedežem v New Yorku, s katerim se lahko poh-

valijo edini v Sloveniji, in ki nudi poslovni skupnosti in njenim članicam nešteto podatkov o novih možnostih izvoza v svet.

Tako velik organizem, kot je Magos, katerega članice štejejo skupaj več kot 12 tisoč zaposlenih (največja – IGO ima 450 delavcev, najmanjša Pozd Minioplast pa 8), je lahko kljub zaostrenim pogojem go-

spodarjenja uspešno posloval predvsem zaradi poslovnega interesa za združevanje in gospodarnega dela ter organiziranosti, kot nam je dejala Anica Čampa. Krepitev poslovnega povezovanja s svojim članstvom bo zato tudi ena temeljnih nalog Magosa v naslednjem srednjeročnem obdobju.

V. P.

Zelena luč za gradnjo tovarn

V industrijski coni na Črnučah novi objekti Unis-TOS in Polikem

V industrijski coni BP – 10 Brod na Črnučah bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju zrastle proizvodni in skladiščni objekti za vrsto organizacij združenega dela, med njimi za SCT – Obnovo, Slovenijales, Termiko, GP Grosuplje, Tovarno dušika Ru-

še tozd Metalurgija, GP Bežigrad, Elektronabava, Unis-TOS, sozd Kemija DO Polikem ter za drobno gospodarstvo. Za TOS in Polikem je bežigrajski izvršni svet pred kratkim sprejel sklepe o skladnosti dokumentacije za realizacijo zaidalne zasnove.

Unis – Tovarna opreme Savlje bo v 1. fazi gradila proizvodno halo z objektom za pravo dela, skladišče vnetljivih snovi in zaklonske, v II. fazi pa preizkuševalnico. Polikem pa namerava nasproti proizvodne hale Unis – TOS zgraditi distribucijski center tehničnih plinov, ki ga bodo sestavljali skladišče, upravno poslopje in garaže za kamione.

Center bo namenjen predvsem drobnemu gospodarstvu in manjši industriji. Ker leži industrijska cona BP – 10 Brod v 3. širšem varstvenem pasu s sanitarnim režimom zavarovanja vodnih virov črpališča Jarški brod, bodo morale vse organizacije združenega dela, ki bodo gradile na tem področju, izvršiti posebne ukrepe za zaščito okolja.

V. P.

kovinsko podjetje
61231 Črnuče,
Ljubljana,
Šlandrova 4

1. izdelava oken, vrat, predelnih sten, obešenih fasad, kovinskih podkonstrukcij
2. izdelovanje celotne ključavničarske opreme zgradb
3. izdelovanje regalov, skladiščnih regalnih sistemov in kioskov
4. izdelovanje vseh kovinskih dodatnih konstrukcij iz lastnih in tipiziranih profilov
5. izdelovanje mostnih, portalnih in konzolnih dvigal ter žerjavskih prog
6. nudimo tipsko industrijsko halo LPK-IMKO
7. nudimo peskanje in antikorozivno zaščito na peskirnem stroju za pločevine, valjane profile, zvarjene profile, jeklene konstrukcije.

mladinska knjiga

ZALOŽNIŠKO GRAFIČNO PODJETJE

TOZD TISKARNA

Ljubljana, Titova 145

V naš proizvod – kvalitetno knjigo – vgrajujemo sodobno tehnologijo, visoko strokovnost in bogate izkušnje s svetovnega trga za vse grafične storitve

Elektronabava

specializirano trgovsko, izvozno-uvozno podjetje z elektrotehničnim materialom, p. o., LJUBLJANA, Titova 40

Predstavništva: BEOGRAD, MARIBOR, NOVI SAD, NOVO MESTO, RIJEKA, SARAJEVO, ZAGREB

Nudi pod ugodnimi pogoji elektrotehnični material in opremo vseh jugoslovanskih proizvajalcev.

Izvaža in uvaža ves elektrotehnični material in opremo ter opremo za industrijo.